

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۱۰

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۱۰، «خمص» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «خمص» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «خمص» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۱۰
ریشه	خمص
تعداد تکرار	۲
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۶۴

فهرست مشتقات

۱. مَحْصَة (۱) ۲. مَحْصَة (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اثم (۱)	۱۴. خشی (۲)	۲۷. رضو (۱)	۴۰. عمل (۱)	۵۳. موت (۱)
۲. اجر (۱)	۱۵. خلف (۱)	۲۸. رغب (۱)	۴۱. غفر (۱)	۵۴. نصب (۲)
۳. اسلام (۱)	۱۶. خنزر (۱)	۲۹. زلم (۱)	۴۲. غیر (۲)	۵۵. نطح (۱)
۴. اکل (۱)	۱۷. خنق (۱)	۳۰. سبع (۱)	۴۳. غیظ (۱)	۵۶. نعم (۱)
۵. الله (۵)	۱۸. دمم (۱)	۳۱. سبل (۱)	۴۴. فسق (۱)	۵۷. نفس (۲)
۶. اله (۵)	۱۹. دمو (۱)	۳۲. سلم (۱)	۴۵. قسم (۱)	۵۸. نیل (۲)
۷. انن (۳)	۲۰. دی (۱)	۳۳. صلح (۱)	۴۶. کتب (۱)	۵۹. هلل (۱)
۸. اهل (۱)	۲۱. دین (۳)	۳۴. صوب (۱)	۴۷. کفر (۲)	۶۰. وطء (۲)
۹. تمم (۱)	۲۲. ذبح (۱)	۳۵. ضرر (۱)	۴۸. کبل (۱)	۶۱. وقذ (۱)
۱۰. جنف (۱)	۲۳. ذکو (۱)	۳۶. ضیع (۱)	۴۹. کون (۱)	۶۲. وله (۵)
۱۱. حرم (۱)	۲۴. رحم (۱)	۳۷. ظمء (۱)	۵۰. لحم (۱)	۶۳. یوم (۲)
۱۲. حسن (۱)	۲۵. ردی (۱)	۳۸. عدو (۱)	۵۱. مدن (۱)	۶۴. یئس (۱)
۱۳. حول (۱)	۲۶. رسل (۱)	۳۹. عرب (۱)	۵۲. مدینه (۱)	

فهرست آیات

۱. {المائدة - ۳} حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالتَّطْيِحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ بَيَّسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِيْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ
۲. {التوبة - ۱۲} مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا أَعْتَبَهُمْ بِهِ وَعَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ